

"גאוגרפיה - אדם וסביבה"

דוגמאות לשאלות עמ"ר לתרגול

1. פיתוח בר קיימא – התיישבות וסביבה

הסבר מהי 'תוכנית מתאר ארצית'.

הסבר מדוע חשוב שתכנון של יישובים חדשים יהיה בהתאם לתוכנית מתאר ארצית. (9 נקודות)

ב. קרא את הקטע שלפניך, וענה על הסעיף שאחריה.

ממשלת ישראל אישרה הקמת חמישה יישובים קהילתיים חדשים בנגב, על אף שלטענת הדרג המקצועי במשרדי הממשלה הקמת יישובים חדשים עלולה לפגוע בסביבה.

(מעובד על פי: דה מרקר 23/11/2015)

הקמת יישובים חדשים בנגב מעוררת דילמה. מצד אחד היא עשויה לצמצם את הפערים בין גלעין לשוליים ומצד שני היא עלולה לפגוע באיכות הסביבה.

הסבר דילמה זו, וכתוב כיצד אתה היית מכריע בסוגיה זו, נמק דעתך. (5 נק')

2. מאמר - "אנו משמרים את מה שאנו אוהבים: בעקבות תמ"א 9 ותמ"א 21

קרא את הקטע שלפניך המובא מן המאמר, וענה על הסעיפים א-ב שאחריו.

כל אומה ובוודאי כל עיר שומרת, בדרך כלל, על ציוני דרך שהובילו אותה לעצמאותה. בייחוד כאשר אלה מתבטאים במבנים פיזיים ובמקומות חשובים המאפיינים שלבים במאבק על הקרקע, על ההתיישבות ועל בניין המולדת. הדבר נעשה באמצעות שימור וטיפוח של מקומות, מבנים ועצמים בעלי חשיבות היסטורית או של מקומות בעלי חשיבות אתנוגרפית המאפיינים אורח חיים של התושבים בעבר, עיר ומדינה אינן יכולות להתעלם מחשיבותם של אבני דרך אלה, מה גם שככל שההפתחות בעיר היא מודרנית ומהירה, כך הולכים אתרים ועצמים חשובים ונשכחים ואף נהרסים, ואנו עלולים לאבד נכסים המציינים את ההמשכיות ואת הרציפות של חיינו במרחב.

במאמר מוצגות כמה מטרות של שימור אתרים ומבנים, וכמה בעיות הנוגעות לשימור אתרים

א. הצג שתי מטרות בשימור אתרים על פי המאמר והסבר כל אחת מהן. (8 נק')

ב. אזור ישן במרכז העיר מציב דילמה למתכנני ערים בנוגע לפיתוחו.

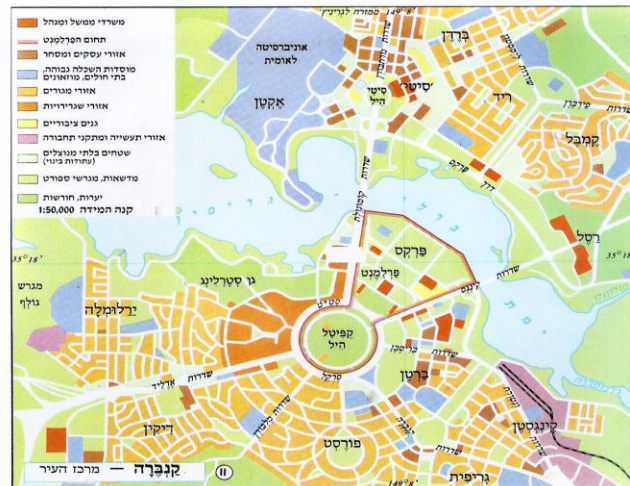
מצד אחד יש התומכים בשימור מבנים ואתרים שבאזור, ומן הצד האחר יש המעדיפים לפתח את האזור במלואו.

הסבר כיצד אתה היית מכריע בדילמה זו, בתשובתך הבא נימוק אחד להכרעתך ומחמוק אחד מדוע שללת את האפשרות האחרת (6 נק')

3. תכנון מרחבי

נאוגרפיה, קיץ תשע"ה, מס

נספח א: מפה לשאלה 3

א. התבונן במפת מרכז העיר קנברה בירת אוסטרליה – ציין והסבר שלושה עקרונות של תכנון מרחבי הבאים לידי ביטוי במפה. (9 נק')

ב. יש מחלוקת בנוגע למעורבות מדינה בתהליכי תכנון. יש הטענים כי יש לצמצם מעורבות של מדינה בתכנון המרחב שלה ולהניח לכוחות השוק לפעול בחופשיות. אחרים סבורים שעל המדינה להיות מעורבת יותר בתכנון המרחב של המדינה ולהגביל את פעולות כוחות השוק.

מחלוקת זו מבוססת על הבדלים בגישות הנוגעות לתפקידה של המדינה בניהול הכלכלה.

כיצד היית מכריע במחלוקת זו? בסס את תשובתך על הגישה שהינך מזדהה איתה בנוגע לתפקידה של המדינה בניהול הכלכלה. (5 נק')

4. ירושלים - מדרש תמונה

התבונן בנספח א' - תצלום אוויר של ירושלים עיין בתמונה וענה על הסעיפים א-ב

א. הסבר כיצד שלושה מן האתרים, המסומנים בתמונה מבטאים את היותה של ירושלים עיר בירה ומרכז בין-לאומי חשוב. (9 נק')

ב. חלק מן המתכננים של ירושלים טוענים כי בנייה רוויה במרכז העיר עדיפה על התפשטות מטרופולינית.

אילו היית מתכנן של העיר ירושלים האם היית תומך בגישה זו או שולל אותה? בסס את תשובתך על ערך מתחום איכות הסביבה. (5 נק')

צילום: חברת אופק, המרכז למיפוי ישראל